

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/59/2024
Identifikačné číslo spisu:	7623010226
Dátum vydania rozhodnutia:	02.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Petr Kaňa
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7623010226.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kaňa a členov senátu JUDr. Jany Kostolanskej a JUDr. Emila Dubňanského na neverejnom zasadnutí konanom 2. októbra 2024 v Bratislave, v trestnej veci obvineného T. W. C. S. D. G. H. pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného T. W. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 14. decembra 2023, sp. zn. 7To/94/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sa dovolanie obvineného T. W. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej tiež „súd I. stupňa“) z 25. októbra 2023, sp. zn. 2T/33/2023, bol obvinený T. W. uznaný za vinného pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona a zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že:

dňa 28. novembra 2022 v čase okolo 12.30 hod. v U. B. P., v mestskej časti K., v záhradkárskej osade v lokalite pod bývalým lyžiarskym strediskom G., v priestoroch chatky s popisným číslom XXXX/XX, po požití alkoholických nápojov, pristúpil od chrbta k poškodenému Y. R., nar. XX.XX.XXXX, ktorého poznal ako suseda a vediac, že ide o osobu v pokročilom veku s obmedzenou možnosťou brániť sa, nakoľko má obmedzené pohybové možnosti, jedenkrát ho bodol kuchynským nožom s čepeľou dĺžkou 182 mm a širokou 28,9 cm v najširšej časti do chrbta v oblasti zadnej spodnej časti hrudnej steny vľavo, a následne s týmto nožom v ruke kričal, že ho zabije, súčasne ho udieral do oblasti tváre požadujúc, aby si kľakol, pričom pri pokuse poškodeného utiecť z miesta udalosti ho opäť fyzicky napadol tak, že ho rukami chytil v oblasti krku, začal škrtiť a zápasiť s ním, pričom po čase sa podarilo poškodenému zo zovretia vymaniť, čím takto poškodenému Y. R. spôsobil zranenia - bodnorenú ranu zadnej strany hrudníka s poranением pľúc s poúrazovým zakrvácaním ľavej pohrudnicovej dutiny, hodnotenú ako zranenie ťažkého charakteru a krvné podliatiny v čelovej oblasti hlavy s dobou liečenia a práceneschopnosti v trvaní od 28.11.2022 do 14.12.2022, t. j. 17 dní, kde následne po privolaní rýchlej

zdravotnej pomoci poškodenému, držiak kuchynský nôž v ruke povedal, aby tvrdil, že spadol zo stromu, pretože ak niekomu prezradí, čo sa v skutočnosti stalo, tak ho zabije s celou rodinou.

Za to súd I. stupňa obvinenému uložil podľa § 155 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 37 písm. h), písm. m), § 38 ods. 5 a § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 11 (jedenásť) rokov s tým, že podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona obvineného zaradil na výkon tohto trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia.

V adhéznom výroku podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku obvinenému uložil povinnosť zaplatiť poškodenému Y. R., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom U. B. P., ul. U. č. XXX/X, škodu z titulu bolestného v sume 2 906,40 eur a Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s., so sídlom Panónska cesta 2, Bratislava, IČO: 35 937 874, škodu z titulu vynaložených liečebných nákladov v sume 2 129,80 eur.

Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež „odvolací súd“) odvolania prokurátora a obvineného proti prvostupňovému rozsudku uznesením zo 14. decembra 2023, sp. zn. 7To/94/2023 podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

* * *

Obvinený sám najskôr vlastným písomným podaním (3. apríla 2024) oznámil, že podáva dovolanie proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves z 25. októbra 2023, sp. zn. 2T/33/2023, v ktorom po konštatácii výrokovej časti rozsudku okresného súdu uviedol, že napáda konanie, ktoré mu predchádzalo a výrok o uloženom treste, ktoré odôvodňuje poukázaním na svoju záverečnú reč pred okresným súdom, ktorá je v písomnom preverení založená v spisovom materiáli a taktiež odkázal aj na jeho písomné odvolanie proti rozsudku okresného súdu adresovaného a zaslaného Krajskému súdu v Košiciach. Dovolanie opiera aj o dovolanie, ktoré v písomnej verzii vypracuje jeho právny zástupca JUDr. Ivan Čurilla, ktorého žiadal ustanoviť.

Obhajca obvineného JUDr. Ivan Čurilla, ustanovený obvinenému na podanie dovolania a na jeho zastupovanie v dovolacom konaní, písomným podaním z 5. júla 2024 podaným elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom, podal dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu upravenému v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku argumentoval, že k porušeniu Trestného poriadku došlo konaním prvostupňového súdu tým, že vzhľadom na psychický stav odsúdeného - psychiatrický pacient dlhodobo užívajúci lieky, a v čase skutku intoxikovaný alkoholom vo výške 3,68 promile - a namietanie výsledkov znaleckého dokazovania z odboru psychiatria, kde zo záverov vyplynulo, že odsúdený bol ovplyvnený forenzne len v nepatrnej miere, súd na opakované návrhy obhajoby, aby nariadil vykonanie kontrolného znaleckého posudku, nijako nereflektoval a kontrolné znalecké vyšetrenie nenariadil, hoci to nebolo spojené s nepomernými ťažkosťami vzhľadom na dĺžku hrozaceho trestu. Z dlhodobej psychiatrickej praxe vyplýva, že stav hociktorého človeka, kedy je intoxikovaný alkoholom nad 3 promile, je stavom ťažkej opitosti a miera jeho rozpoznávacích schopností je znížená podstatnou mierou. Znalkyňa v záveroch uvádza, že uvedená intoxikácia 3,68 promile nemala vplyv na rozpoznávacie schopnosti odsúdeného, pretože jej na vyšetrení povedal, že pil od svojich 12 rokov. Znalkyňa nekriticky prevzala túto informáciu a z nej vyvodila záver, že na odsúdeného - z dôvodu dlhodobého pitia, nemala miera intoxikácie 3,68 promile žiaden vplyv. Znalkyňa však nevzala do úvahy skutočnosť, že odsúdený bol vo výkone trestu pred týmto odsúdením viac ako 18 rokov, kedy preukázateľne abstinoval. Uvedené závery posudku o tom, že v čase skutku odsúdený vzhľadom na svoju diagnózu nebol nijakým spôsobom ovplyvnený, čo sa týka jeho rozpoznávacích schopností, sú pochybné. Z uvedeného dôvodu bolo porušené právo na obhajobu odsúdeného podstatným spôsobom, pretože pri existencii a namietaní pochybností o záveroch znaleckého dokazovania z odboru psychiatrie bolo jediným možným riešením na odstránenie pochybností, aby súd nariadil kontrolné znalecké vyšetrenie z odboru psychiatria. Z dôvodu existencie skutkovej podstaty trestného činu nepravdivého znaleckého posudku a trestného činu ohýbania práva,

žiadan znalec predsa nezmení závery svojho posudku, hoci by na to boli objektívne splnené podmienky z preukázaných skutočností. Porušením práva na obhajobu je teda konanie súdu, ktorý nenariadil kontrolné znalecké vyšetrenie a kontrolný znalecký posudok.

K odôvodneniu dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku vyjadril názor, že súd I. stupňa nesprávne aplikoval hmotnoprávne ustanovenie § 155 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona. Pri ustálenom skutkovom stave, kedy zo znaleckého posudku z odboru súdneho lekárstva vyplynulo, že poškodenému bola spôsobená ľahká ujma, nemožno páchatel'a odsúdiť za ťažkú ujmu na zdraví a právnu kvalifikáciu mal súd zmeniť z ujmy v štádiu pokusu na dokonanú formu spáchania skutku spôsobením ujmy ľahkej. K uvedenému dôvodu poukazuje na podania samotného odsúdeného, ktoré sú podkladom na rozhodnutie o tomto bode dovolania.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací vyslovil rozsudkom, že bol porušený § 371 ods. 1 písm. h) [obhajca mal zrejme na mysli písm. c)] a § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku v neprospech obvineného a zrušil rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves zo 14. decembra 2023, sp. zn. 2T 33/2023.

Súčasne požiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky výkon trestu odňatia slobody odložil alebo prerušil, až do právoplatného skončenia veci.

* * *

Prokurátor Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného k § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vyslovil názor, že v danom prípade nenastala situácia predpokladaná v označenom ustanovení, pretože obvinený v priebehu celého trestného konania mal obhajcu, čím takto boli vytvorené podmienky pre plné uplatnenie procesných práv obvineného, ako aj jeho obhajcu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku uviedol, že odsúdený tento dôvod náležite nezdôvodnil, pretože z obsahu jeho podania vyplýva, že v skutočnosti namietá správnosť zisteného skutkového stavu a jeho následkov v podobe zranení poškodeného, odvolávajú sa na závery znaleckého posudku z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo, nakoľko svoju vinu popiera. Odsúdený vo svojom podaní v podstate zhodnotil skutkový stav a jeho obhajobné argumenty, ktoré produkoval počas celého trestného konania a boli obsahom i jeho záverečnej reči, a s ktorými sa už v plnom rozsahu vysporiadali oba vo veci konajúce súdy - tak prvostupňový ako aj súd odvolací. Má za to, že na hlavnom pojednávaní boli vykonané všetky potrebné dôkazy majúce význam pre rozhodnutie o vine a treste, a súdom boli vyhodnotené v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Trestného poriadku, pričom prvostupňový súd na základe týchto zistení dospel k správnym skutkovým a právnym záverom.

Z týchto dôvodov považuje dovolanie odsúdeného za nedôvodné, pretože neboli splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie odsúdeného T. W. odmietol.

* * *

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací primárne (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde na to určenom (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), a že boli splnené aj podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Pre úplnosť vhodné poznamenať, že dovolanie obvineného dovolací súd hodnotil ako podané proti

rozhodnutiu odvolacieho súdu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], na čom nič nemení fakt a možnosť obvineného namietat aj chyby, ktoré majú svoj základ v prvostupňovom rozsudku alebo konaní, ktoré mu predchádzalo. Pri hodnotení obsahu dovolania tak uplatnil materiálny prístup.

Najvyšší súd pripomína, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je ako dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v dovolaní uvedené, pričom táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb vytýkaných napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

Poznamenáva tiež, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

* * *

Dovolací súd posudzujúc dovolanie obvineného podaného prostredníctvom obhajcu, zohľadňujúc aj ním samým formulovanú argumentáciu vo vyššie označenom písomnom podaní, v uvedených intenciách konštatuje, že obvinený v dovolaní uplatnil - či už priamo alebo v rámci vecnej argumentácie, v ktorej vytýkané chyby dovolací súd subsumoval sám pod konkrétne dovolacie dôvody (R 120/2012) - dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je naplnený, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Právu obvineného na obhajobu v trestnom konaní zodpovedá povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu (podľa jednotlivých štádií trestného konania) vytvoriť obvinenému podmienky pre uplatnenie jeho procesných práv a povinnosť zákonným spôsobom reagovať na ich uplatnenie. Ide o povinnosť vytvorenia obvinenému procesného rámcav zmysle reálnej možnosti na realizáciu jeho procesných práv, pričom spôsob a rozsah ich realizácie už je vecou procesnej aktivity samého obvineného.

Trestný poriadok pritom obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod.

K námietke obvineného, že súdy nevyhoveli jeho návrhu na doplnenie dokazovania - vykonanie kontrolného znaleckého posudku z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie, je potrebné uviesť, že rozhodnutie súdu o odmietnutí návrhov na vykonanie dôkazov môže za istých okolností predstavovať porušenie práva na obhajobu. Stane sa tak vtedy, ak súd nevysvetlí zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom nadbytočnosť a nepotrebnosť vykonania alebo doplnenia dokazovania, a zároveň existujú ďalšie skutočnosti naznačujúce, že celé konanie bolo vedené neobjektívne a zjavne

nerespektovalo pravidlá spravodlivého procesu. Len v takom prípade by bolo možné konštatovať porušenie práva na obhajobu obvineného, ako dôsledku nevysporiadania sa s dôvodmi odmietnutia vykonania ním navrhnutého dôkazu (resp. dôkazov) v kontexte ustanovení § 168 ods. 1 a § 272 ods. 3 Trestného poriadku.

Zároveň je ale potrebné uviesť, že za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (primerane R 7/2011).

Súd vykonávajúci dokazovanie teda návrhmi strán ani ich názormi, čo do rozsahu dokazovania, nie je viazaný. Je výlučne na zvážení súdu, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam, a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila („argumenta ponderantur, non numeratur“). Súd je však povinný s návrhmi strán v konaní, čo do rozsahu dokazovania, sa vysporiadať (primerane napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Tdo/54/2019, 4Tdo/34/2018).

Návrh na vypracovanie kontrolného znaleckého posudku z odvetvia psychiatrie okresný súd podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku dvakrát odmietol a to na hlavnom pojednávaní konanom dňa 12. septembra 2023 a 25. októbra 2023 pre nepotrebnosť. V danom prípade sa pritom prvostupňový súd zaoberal dôvodmi odmietnutia navrhovaného dôkazného prostriedku (kontrolného znaleckého posudku z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria) a toto aj náležite odôvodnil. Dovolací súd vzhľadom na skutočnosť, že sa s týmto odôvodnením stotožnil a bez úmyslu substituovať dôvodové línie okresného súdu odkazuje na časť odôvodnenia na str. 15 rozsudku okresného súdu a iba opakuje už uvedené skutočnosti. Obvinený bol posúdený psychiatricky so zodpovedaním všetkých potrebných otázok pre objasnenie skutku znalkyňou MUDr. Silviou Žofčákovou. To, že sa obhajoba nestotožňuje so závermi predmetného znaleckého dokazovania, zvlášť ak nevyvíňujú obžalovaného z jeho trestnej zodpovednosti, je z hľadiska obhajoby vysvetliteľné, ale zároveň nie je to dôvod na konštatovanie, že vykonané znalecké dokazovanie je neobjektívne, nedostatočné či nesprávne. Iba pri pochybnostiach o jeho záveroch by bolo na mieste kontrolné, resp. ďalšie vyšetrovanie obžalovaného, ale to by museli existovať objektívne preukázané pochybnosti o jeho záveroch, ktoré okresný súd nezistil. Na tomto mieste preto najvyšší súd konštatuje, že neobstojí dovolacie tvrdenie obhajoby, že súd I. stupňa na opakované návrhy, aby nariadil vykonanie kontrolného znaleckého posudku, nijako nereflektoval.

Z uvedeného je teda zrejmé, že okresný súd sa dôkazným návrhom obvineného zaoberal, procesne na neho reagoval a v dôvodoch svojho rozhodnutia vysvetlil, prečo mu nevyhovelo, pričom tento obsah a rozsah vlastnej úvahy súdov nižšieho stupňa o voľbe použitých dôkazných prostriedkov, ktorú nie je možné považovať za svojvoľnú či arbitrárnú, dovolací súd v rámci dovolacieho konania, nie je oprávnený preskúmať, pretože by to odporovalo viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkovým stavom podľa § 371 ods. 1 písm. i), veta za bodkočiarkou Trestného poriadku, podľa ktorého správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť (primerane už spomínané R 7/2011).

Vyššie uvedenú námietku založenú na tom, že odmietnutím vykonania označeného dôkazného návrhu obvineného v pôvodnom konaní by došlo k zásadnému porušeniu jeho práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, preto dovolací súd hodnotil ako neopodstatnenú.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd uvádza, že tento je v zmysle dikcie označeného zákonného ustanovenia naplnený, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom

právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa primárne rozumie, že súdmi v pôvodnom konaní ustálený skutok bol vo výroku o vine odsudzujúceho rozhodnutia právne kvalifikovaný ako trestný čin, hoci nenapĺňa znaky akéhokoľvek trestného činu, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, než pre aký bol obvinený uznaný za vinného.

Podstatou správneho právneho posúdenia skutku (správnej právnej kvalifikácie) je tak správna aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený (formulovaný v tzv. skutkovej vete odsudzujúceho výroku o vine) v napadnutom rozhodnutí súdu bol z pohľadu zákonných znakov správne subsumovaný (podradený) pod konkrétnu skutkovú podstatu príslušného trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu.

Argumentácia obvineného k tomuto dovolaciemu dôvodu spočívala výlučne v spochybňovaní právnej kvalifikácie zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 písm. e) Trestného zákona dôvodiac, že zo znaleckého posudku z odboru súdneho lekárstva vyplynulo, že poškodenému bola spôsobená ľahká ujma, čím súd I. stupňa pri ustálenom skutkovom stave nesprávne aplikoval hmotnoprávne ustanovenie § 155 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona.

Pri právnom posudzovaní konania páchatel'a, ktorým útočil proti zdraviu inej osoby, nie je možné vychádzať len z toho, aká ujma na zdraví poškodeného bola týmto útokom spôsobená, ale je treba prihliadať aj k okolnostiam, za akých sa útok stal, akým predmetom bolo zaútočené a aké nebezpečenie pre napadnutého z útoku hrozilo (R 16/1964).

Skutok, ktorým sa obvinený uznáva za vinného, musí byť v skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal všetkým znakom skutkovej podstaty trestného činu, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 12/2009).

Podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, kto inému úmyselne spôsobí ťažkú ujmu na zdraví, potrestá sa odňatím slobody na štyri roky až desať rokov.

Podľa § 155 ods. 2 písm. b) Trestného zákona odňatím slobody na päť rokov až dvanásť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 na chránenej osobe.

Podľa § 123 ods. 2, ods. 3 písm. e) Trestného zákona sa ublížením na zdraví na účely tohto zákona rozumie také poškodenie zdravia iného, ktoré si objektívne vyžiadalo lekárske vyšetrenie, ošetrovanie alebo liečenie, počas ktorého bol nie iba na krátky čas sťažený obvyklý spôsob života poškodeného; ťažkou ujmou na zdraví sa na účely tohto zákona rozumie len vážna porucha zdravia alebo vážne ochorenie, ktorou je okrem iného aj poškodenie dôležitého orgánu.

Obvinený spochybňuje samotnú správnosť zisteného skutkového stavu a domáha sa záveru, že súdy oboch inštancií v pôvodnom konaní nesprávne vyhodnotili vo veci vykonané dôkazy - najmä znalecký posudok MUDr. Petra Labaja, znalca z odboru zdravotníctva a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo. Obvinený tvrdí, že spôsobené zranenia uvedené v skutkovej vete rozsudku okresného súdu sú iba ľahkou ujmou na zdraví. Na uvedenú námietku však dostal obvinený podrobnú a vyčerpávajúcu odpoveď v rozsudku súdu I. stupňa (na str. 18-19).

Z dikcie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku však vyplýva, že správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Je z nej tak zrejmé, že dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Záver obsiahnutý vo výroku o vine odsudzujúceho rozsudku formulovaný v tzv. skutkovej vete je odrazom procesu hodnotenia vo veci vykonaných dôkazov, ktorý je tak zákonom zverený výlučne súdom v pôvodnom konaní, keď výnimku v tomto smere v rámci

dovolacieho konania predstavuje len prípad podania dovolania ministrom spravodlivosti z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, čo však zjavne nie je posudzovaný prípad. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku tak nie je možné z pohľadu dovolacieho súdu posudzovať správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov v intenciách § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Pri hodnotení dovolacej argumentácie v rámci tohto dovolacieho dôvodu je tak dovolací súd viazaný skutkovými zisteniami formulovanými v tzv. skutkovej vete výroku o vine odsudzujúceho rozsudku. Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku preto slúži výlučne na nápravu hmotnoprávných chýb. Dikciou za bodkočiarkou vylučuje námietky skutkové, to znamená nie je prípustné právne účinne namietat' že skutok, tak ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 18. decembra 2012, sp. zn. 2Tdo/73/2012, uverejnené v Zbierke pod č. 47/2014).

Dovolacie námietky obvineného, proti spôsobu hodnotenia dôkazov a nenáležite zistenému skutkovému stavu súdmi v pôvodnom konaní, tak dovolací súd hodnotil ako nespôsobilé (vecne) naplniť dovolateľom uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Len marginálne preto odvolací súd v závere konštatuje, že skutok spôsobom, ktorým bol ustálený okresným súdom v tzv. skutkovej vete odsudzujúceho výroku o vine (s ktorým sa krajský súd bezo zmeny stotožnil), popisom skutkových okolností vyjadruje namietané zákonné znaky zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, a to konkrétne spáchanie činu na chránenej osobe [osobe vyššieho veku (§ 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona), za ktorú sa podľa § 127 ods. 3 Trestného zákona na účely tohto zákona rozumie osoba strašia ako šesťdesiat rokov], pričom z popísaného skutku v podstate plyne (zjednodušene povedané), že obvinený pristúpil od chrbta k poškodenému Y. R., nar. XX.XX.XXXX, ktorého poznal ako suseda a vediac, že ide o osobu v pokročilom veku (v čase skutku mal osemdesiat jeden rokov) s obmedzenou možnosťou brániť sa, nakoľko má obmedzené pohybové možnosti, mu spôsobil okrem iných ľahších zranení aj ťažkú ujmu na zdraví a to tak, že jedenkrát bodol poškodeného kuchynským nožom s čepeľou dlhou 182 mm a širokou 28,9 cm v najširšej časti do chrbta v oblasti zadnej spodnej časti hrudnej steny vľavo..., čím takto poškodenému Y. R. spôsobil zranenia - bodnorenú ranu zadnej strany hrudníka s poranením pľúc s poúrazovým zakrvácaním ľavej pohrudnicovej dutiny, hodnotenú ako zranenie ťažkého charakteru a ďalšie ľahšie zranenia s dobou liečenia 17 dní.

Vo vzťahu k namietanej právnej kvalifikácii podľa § 155 Trestného zákona dovolací súd dáva do pozornosti, že z povahy použitej zbrane (nôž s dĺžkou čepele 18,2 cm), zo spôsobu vykonania útoku, jeho intenzity (silou stredne veľkej intenzity), smeru jeho vedenia (kolmo na povrch hrudníka), pohnútky a okolností, ktoré násilnému konaniu zo strany obvineného predchádzali, následkov a nebezpečenstva, ktoré hrozilo (a ide o skutkové okolnosti ustálené v skutkovej vete výroku o vine) je zrejmé, že páchatel' musel byť so spôsobeným následkom minimálne uzrozumený. Inými slovami povedané, ak páchatel' zaútočil proti inému predmetom, majúcim povahu zbrane a spôsobom objektívne spôsobilým privodiť ťažkú ujmu na zdraví a zamieria útok na časť tela, kde sú uložené pre život dôležité orgány, nasvedčuje to tomu, že bol spáchaný trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 155 Trestného zákona.

Za poškodenie dôležitého orgánu podľa § 123 ods. 3 písm. e) Trestného zákona sa považuje len také poškodenie niektorého z telesných orgánov, pri ktorom vzniká nebezpečenstvo pre život alebo iný závažný dlhotrvajúci následok. Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX MUDr. Petra Labaja, znalca z odvetvia súdneho lekárstva vyplýva, že poškodený okrem iných zranení utrpel bodnorenú ranu zadnej strany hrudníka s poranením pľúc s následným poúrazovým zakrvácaním ľavej pohrudnicovej dutiny v objeme cca 700 ml a s prítomnosťou vzduchu v ľavej pohrudnicovej dutine (pneumothorax), ktoré bolo spôsobené priamym násilím, ostrým predmetom pôsobiacim jednorazovo, kolmo na povrch hrudníka silou stredne veľkej intenzity. Išlo o bodnutie s následným pohybom čepele do strany, čím došlo k zväčšeniu okraja rany do dĺžky 6 cm. Pri vyšetrení v nemocnici bola zistená hĺbka rany cca 10 -12 cm. Z medicínskeho hľadiska ide o zranenie životne dôležitého orgánu, zranenie ťažké, život ohrozujúce,

ktoré by bez včasného odborného ošetrovania mohlo viesť v dôsledku straty krvi a hromadenia vzduchu v ľavej pohrudnicovej dutine k úmrtiu. Ak by k poškodenému nebola privolaná sanitka ihneď, tak by sa v pohrudnicovej dutine hromadila krv (ktorá tam aj bola, ale sa odstránila) a vzduch, a došlo by ku kolapsu pľúc s nemožnosťou dýchania, čo následne vedie u ľudí bez včasnej pomoci k úmrtiu. Jediným šťastím bolo, že bola rýchlo zavolaná lekárska pomoc, a že nebola zasiahnutá väčšia cieva, avšak každé poranenie hrudníka penetrujúce, teda otvorené s poškodením pľúc s krvácaním, je hodnotené ako ťažké. V danom prípade vzhľadom na okolnosti došlo pomerne k rýchlemu uzdraveniu, ale to je len náhoda danej okolnosti, samotný úraz bol život ohrozujúci. Takéto konanie aj podľa názoru dovolacieho súdu znamenalo vznik reálnej a bezprostrednej ťažkej ujmy na zdraví poškodeného.

V každom prípade aj na tomto mieste treba zdôrazniť opätovne, že dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je (okrem iného) nesprávne právne posúdenie súdmi v pôvodnom konaní ustáleného skutku, a dovolací prieskum tak je obmedzený len na zisťovanie, či skutok z pohľadu popisu konkrétnych skutkových okolností napĺňa znaky trestného činu v zmysle jeho právnej kvalifikácie odsudzujúcim rozhodnutím (keď predmetom prieskumu nie správnosť takto ustáleného skutku na podklade vykonaných dôkazov).

Dovolací súd preto konštatuje, že ani dovolacie námietky obvineným uplatnené k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nie sú spôsobilé zvrátiť právoplatný odsudzujúci rozsudok, ktorým bol obvinený uznaný za vinného pre skutok, ktorý bol správne právne posúdený (aj) ako trestný čin ublíženia na zdraví [§ 155 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona].

Pokiaľ obvinený vo svojom osobne podanom dovolaní namieta výrok o uloženom treste bez akejkoľvek argumentácie, najvyšší súd k tomu uvádza, že v zmysle už ustálenej rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu (napr. 2Tdo/29/2012), pokiaľ obvinený namieta uloženie neprimerane prísneho trestu, táto námietka nenapĺňa žiaden dovolací dôvod podľa § 371 Trestného poriadku. Zákon vo vzťahu k výroku o treste upravuje v ustanovení § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dva dovolacie dôvody (pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku chybného výroku o vine). Podľa uvedeného ustanovenia možno dovolanie podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa. V posudzovanej veci, pokiaľ ide o uložený trest odňatia slobody, ide o taký druh trestu, ktorého uloženie zákon za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, pripúšťa a rovnako tak výmera tohto trestu je v rámci zákonnej trestnej sadzby. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nie je naplnený tým, že obvinenému uložený trest odňatia slobody nezodpovedá jeho predstave, v dôsledku čoho uložený trest má byť vnímaný ako neprimeraný. Najvyšší súd v rámci dovolacieho konania nie je pritom oprávnený skúmať otázku neprimeranosti trestu.

Z pohľadu dovolateľom vytýkaných chýb tak napadnutým rozhodnutím ani konaním, ktoré mu predchádzalo, nebol naplnený akýkoľvek dovolací dôvod, ani zo spektra dôvodov, ktoré dovolateľ priamo uplatnil, ale ani z iných dovolacích dôvodov, pod ktoré by ním uvedené námietky inak bolo možné podradiť (subsumovať).

Dovolací súd preto na neverejnom zasadnutí uznesením podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Toto rozhodnutie prijal senát jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.